

یادگیری و آموزش الکترونیک

تألیف:

آمنه رحیمی

انتشارات رازنهان

۱۳۹۵

سرشناسه	: رحیمی، آمنه، ۱۳۵۴ -
عنوان و نام پدیدآور	: یادگیری و آموزش الکترونیکی / تالیف آمنه رحیمی.
مشخصات نشر	: تهران: راز نهان، ۱۳۹۵.
مشخصات ظاهری	: ۱۱۲ ص: جدول، نمودار.
شابک	: ۹۷۸-۶۰۰-۲۵۸-۸۹۸-۲
وضعیت فهرست نویسی	: فیپا
یادداشت	: کتابنامه.
رصفه	: آموزش به کمک کامپیوتر
موضوع	: Computer-assisted instruction
موضوع	: آموزش به کمک کامپیوتر - ارزشیابی
موضوع	: Computer-assisted instruction -- Evaluation
رده بندی کنگره	: LB۱۰۲۸/۵/۳ ی ۱۳۹۵
رده بندی دیویی	: ۳۷۱/۰۴
شماره کتابشناسی ملی	: ۴۲۱۵۱۶۷

آدرس: میدان کتاب، اول بسمال، رده جنوبی، کوچه دانشور، پلاک ۱۲، واحد ۲
شماره تماس: ۰۲۱۶۶۹۰۱۸۴۱ - ۰۹۱۲۲۳۰۲۶۹
آدرس الکترونیکی: raznahanbook@gmail.com
آدرس سایت: www.raznahanbook.com

عنوان کتاب..... یادگیری و آموزش الکترونیکی
مؤلف..... آمنه رحیمی
صفحه آرا..... رضا کاوه
طراح جلد..... رضا کاوه
ناشر..... راز نهان
شمارگان..... ۱۰۰۰ نسخه
نوبت چاپ..... اول ۱۳۹۵
قیمت..... ۱۱۷۰۰ تومان

ISBN: 978-600-258-898-2

فهرست مطالب

۷.....	مقدمه
۱۱.....	فصل اول: یادگیری الکترونیکی
۱۱.....	مقدمه
۱۲.....	مفهوم یادگیری الکترونیکی
۱۴.....	تاریخچه یادگیری الکترونیکی
۱۵.....	مزایای کلی یادگیری الکترونیکی
۱۵.....	مدل‌های یادگیری الکترونیکی وب
۱۶.....	آموزش الکترونیکی
۱۷.....	مفاهیم پایه در آموزش الکترونیکی
۱۹.....	مزایا و معایب آموزش از طریق وب
۲۳.....	فصل دوم: فعالیت‌های یادگیری در آموزش الکترونیکی
۲۳.....	مقدمه
۲۷.....	اصول حاکم بر انتخاب تجارب و فعالیت‌های یادگیری یادگیرندگان
۲۷.....	کاربردهای موفق فعالیت یادگیری در آموزش مجازی
۲۸.....	چگونگی آغاز و برنامه ریزی یک بحث برخط
۲۹.....	چگونگی حفظ بحث شروع شده در دوره برخط
۲۹.....	نمره دادن به یادگیرندگان برای شرکت در بحث در دوره برخط
۳۰.....	ویژگی‌های پیام‌های ارسالی یادگیرندگان در برد خبری
۳۱.....	مهارت‌های مورد نیاز دانشجوی مجازی
۳۷.....	فصل سوم: ارزیابی کیفیت نظام یاددهی - یادگیری الکترونیکی در دانشگاه‌ها
۳۷.....	مقدمه
۳۹.....	مدل‌های مهم اندازه‌گیری کیفیت خدمات در حوزه‌های مختلف
۴۰.....	ارزیابی شاخص‌های رقابتی آموزش از راه دور در دانشگاه‌های مجازی

۴۹	فصل چهارم: کیفیت اطلاعات و محتوی در یادگیری الکترونیکی
۴۹	مقدمه
۵۲	فناوری‌های تولید محتوا برای یادگیری الکترونیکی
۵۵	فصل پنجم: یادگیری مشارکتی الکترونیکی
۵۵	مقدمه
۵۶	شیوه‌های یادگیری مشارکتی
۵۸	ابزارهای یادگیری مشارکتی با پشتیبانی کامپیوتر
۶۲	رویکرهای یادگیری مشارکتی الکترونیکی
۶۳	انواع حامل در محیط آموزش الکترونیکی
۶۶	تعامل دانشجو-دانشجو
۶۷	تعامل دانشجو-استاد
۶۸	تعامل دانشجو - همتا
۷۰	تعامل اساتید با اساتید
۷۰	تعامل استاد با محتوا
۷۱	تعامل محتوا- محتوا
۷۳	فصل ششم: فرآیند گروهی و اعتماد به بحث گروهی در دوره‌های مجازی
۷۳	مقدمه
۷۴	پردازش‌های گروهی
۷۷	اعتماد
۷۹	سودمندی یادگیری آنلاین: با توجه به بحث گروهی
۸۱	یادگیری آنلاین در Duquesne
۸۷	مطالعه موردی
۹۰	نقش اعتماد در کار گروهی همزمان
۹۲	نتیجه‌گیری
۹۵	فصل هفتم: بحث گروهی تکلیف‌مدار: یک مدل عملی برای یادگیری دانشجو در محیط مجازی
۹۵	مقدمه
۹۷	اطلاعات، روش‌ها و مدل شناختی با دو لایه
۹۹	محیط یادگیری
۱۰۰	بحث آنلاین و تکالیف
۱۰۳	نتیجه
۱۰۵	منابع

مقدمه

همزمان با جهانی شدن فزاینده روزافزونی بر مؤسسه‌های آموزش عالی در مناطق مختلف جهان اعمال شده تا به سمت بهره‌گیری از اطلاعات جدید و تکنولوژی اطلاعات و ارتباطات^۱ حرکت کنند و میزان دسترسی به برنامه‌های آموزشی مخاطب وسیع‌تر نمایند (تراب خوسی و مارشال^۲، ۲۰۰۹). مدیران آموزش عالی به دنبال افزایش رده‌های افزایش تعداد دوره‌ها و رشته‌ها هستند و این در حالی است که بودجه دانشگاه‌ها پیوسته کاهش می‌یابد. برای ناچارند دوره‌های آموزش از راه دور را افزایش دهند تا پاسخگوی نیاز روزافزون مردم در دوره‌ی محدودیت بودجه و رکودهای اقتصادی باشند چرا که این نوع آموزش نیاز به کلاس درس ندارد و با تادتمام وقت کمتری را می‌طلبد. هر چند باید توجه داشت که ارائه دروس از طریق اینترنت نیازمند برنامه‌ریزی استراتژیک و فرآیند اجرایی روشنی است که بتواند اهداف و رسالت آموزشی را به بهترین نحو برآورده سازد (تاگر و جنتری^۳، ۲۰۰۹). در آموزش عالی ایران نیز در یک دهه اخیر توجه به چالش‌هایی از قبیل تقاضای روزافزون برای آموزش عالی و عدم کفایت بودجه، کمبود هیئت علمی، ناهم‌رقت و نیاز به حذف محدودیت‌های جغرافیایی، یادگیری و آموزش الکترونیکی^۴ مورد توجه جدی قرار گرفته است.

1- ICT

2- Thurab-Nkhosi & Marshall

3- Tucker & Gentry

4- E- Learning

با همه‌ی این فعالیت‌ها و همه‌گیری یادگیری الکترونیکی، باید اذعان داشت که هنوز تعریف مورد اتفاق نظری از یادگیری الکترونیکی در دست نیست. مؤسسه تأمین مالی آموزش عالی انگلستان^۱ یادگیری الکترونیکی را به عنوان هر تجربه یادگیری که به وسیله فناوری‌های اطلاعاتی و ارتباطی حمایت می‌شود، تعریف می‌کند. ولش^۲ و همکاران (۲۰۰۳) یادگیری الکترونیکی را کاربردی فناوری شبکه‌ی رایانه‌ای که عمدتاً از طریق اینترنت انجام می‌گیرد، می‌دانند. خان^۳ (۲۰۰۵) مصادیق یادگیری الکترونیکی را در یادگیری مبتنی بر شبکه، آموزش مبتنی بر اینترنت و یادگیری پیشرفت می‌داند. هولمز و گاردنر^۴ (۲۰۰۶) معتقدند آموزش الکترونیکی قابلیت دسترسی به منابع ارتقاء یابی در هر زمان و هر مکان را فراهم می‌سازد. عطاران (۱۳۸۵) در یک تعریف جامع یادگیری الکترونیکی را شامل هر گونه یادگیری می‌داند که در آن از شبکه برای انتقال دانش، تعامل و تسهیل یادگیری استفاده می‌شود. این نوع یادگیری شامل یادگیری توزیع شده^۵، یادگیری از راه دور (به جز آموزش مکانی) و آموزش مبتنی بر رایانه در شبکه است. این آموزش همزمان یا ناهمزمان است و می‌تواند با راهنمایی معلم و با ابزار رایانه ترکیبی از هر دو باشد. شایان ذکر است که تمام تعاریف بر سه نکته یادگیری فناوری و دسترسی تأکید دارند. در تدبیر این مطلب باید گفت که یعقوبی و دیگران (۱۳۸۷) سه دایره عمده را جهت به کارگیری آموزش و یادگیری الکترونیکی در دانشگاه‌ها برمی‌شمرند که عبارتند از: ارتقاء کیفیت برنامه‌های آموزش در نتیجه کیفیت فارغ‌التحصیلان، ارتقاء دسترسی به فرصت‌های یادگیری، کاهش هزینه کلی آموزش.

باید اذعان داشت که کاهش هزینه‌های سرسام‌آور آموزش و افزایش کیفیت آن همواره در دستور کار مسئولان و متصدیان سازمان‌های آموزشی بوده است. بنابراین همگام با رشد روزافزون فناوری، مدیران و متخصصان آموزشی کوشیده‌اند نقش فناوری رسانه‌ها را در آموزش پرنسب سازند و از این طریق، از مخارج زیاد آموزش کاسته و دسترسی به آن را آسان‌تر نمایند (سوری و انسمینگر^۶، ۲۰۰۱).

1- Higher Education Funding Council for England

2- Welsh

3- Khan

4- Holmes & Gardner

5- Distributed Learning

6- Surry & Ensminger

از اهداف عمده به کارگیری یادگیری الکترونیکی کاهش بودجه، افزایش دسترسی و ارتقاء کیفیت بود که بحث کیفیت در دوره‌های الکترونیکی و مجازی هنوز چالشی است و بحث‌ها و پژوهش‌های فراوانی را می‌طلبد. در طول دو دهه گذشته، موضوع تضمین کیفیت^۱ در دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی به یکی از موضوعات مهم در حوزه‌ی آموزش عالی تبدیل شده است و نظام‌های ارزشیابی ملی برای ارزیابی برنامه‌های تدریس و یادگیری در دانشگاه‌ها طراحی شده‌اند که در سطح بین‌المللی در پژوهش‌های آموزش عالی مورد توجه قرار گرفته است و علاقه به بهبود آموزش به صورت ملی و بین‌المللی افزایش یافته است (سلیمی و همکاران، ۱۳۸۸).